

1.
l-
l-
ll
n
m
tt
r-
ye
av
19.
re
sa
i-

Det illegale pressediterat var ansvarlig for Aula-brannen

Professor Solbergs uttalelser vil lede til retts-
sak, bebuder professor Schjelderup

Gjennom operasjoner Svein Bruuns vitneprov torsdag i saken mot Adolf Hoel ble det brakt atskillig klarhet i forholdet omkring Aula-brannen. Foruten vitnet selv har bl. a. Kjell Larsgård og Thor-

vald Larsen tidligere avgitt forklaring for forskjellige myndigheter. De var alle med på affæren, og Bruuns nærmeste overordnede var Petter Moen, som var sjef for London-Nytt. Det var ingen kommunistisk aksjon, og Hoel hadde selvfølgelig ikke kjennskap til saken.

Vitnet mente at koordinasjonskomiteen var orientert, men visste ikke om aksjonskomiteen ved Universitetet var innblandet.

Moen hadde snappet opp beskjeder fra tyskerne om at det forestod en aksjon i Aulaen, i likhet med Riksdagsbrannen, og man ville derfor komme tyskerne i forkjøpet. Det ble sendt hundrer av beskjeder til studenter og andre som var i feresonen, og det ble ordnet med et transportapparat for å frakte studentene over grensen. Brannen ble påsatt tre-fire dager før tyskerne hadde planlagt sin aksjon, og gjennom avisen «SS-opposisjonen», som ble utgitt av London-Nytt og som foregav å være laget av misfornøyde frontkjempere, ble det sendt ut melding om at det var frontkjempere som stod bak brannen.

Bruun gikk ut fra at England var orientert, for like før var en plan om å kidnappe Jonas Lie blitt stan- set derfra. Lederne hadde nok sine bestemte grunner for aksjonen, som hadde en kraftig virkning utad, ikke minst i Sverige.

Tre av folkene i London-Nytt — Moen, Larsen og Reidar Østli, — var også med i det «ytre apparat i pressediteratets», og det var dette illegale direktoratet som var ansvarlig for Aula-brannen, fortalte vitnet.

Av professor Carl J. S. Marstrand's forklaring, som ble lest opp i retten etter avhøret av ham i hans hjem onsdag, fremgikk det at brevet som ble oversendt Hoel i september 1941 ikke var en advarsel til ham mot å overta stillingen som prorektor. En av kretsen omkring Schjelderup, antagelig Schjelderup selv, tok aktivt del i utarbeidelsen av brevet, idet han bad om at uttrykket «korrekt samarbeid» måtte bli rettet til «korrekt forhold til». Aksjonskomiteen gav ikke uttrykk for at Universitetet burde stenges, og brevet — som altså har passert aksjonskomiteen kan ikke nå brukes mot Hoel.

Morgenbladet

20/5 - 1949

En dom over Hoel blir den dom over det store flertall av universitetslærere, hvis linje han fulgte. Han er ikke mer nazist enn Harald Schjelderup, selv om han hadde en annen oppfatning av veien man burde gå, og etter min mening bor han overhodet ikke straffes, erklærte professor Marstrand.

Professor Sigmund Mowinckel var dekan under krigen. Han hadde liten kontakt med Hoel, som imidlertid da var velvillig og forståelsesfull. Det var ubehagelig å komme sammen med Hoel, ikke på grunn av hans person, men fordi han representerte den fiendtlige makt. Selv opptrådte ikke Hoel på noen fiendtlig måte. Innrømmet vitnet.

Tore Gjelsvik, som var sekretær i koordinasjonskomiteen, kjente ikke til Aula-brannen på forhånd.

Michael Sars fremholdt at studentene ikke anerkjente Hoel som rektor, men i vitnets krets ble han ikke betraktet som en representant for NS og okkupasjonsmakten, men som en mann som prøvde å gjøre det beste i sin stilling. Direktør Johs. Nore syntes det var trist å se Hoel betegnet som fiendens mann. De satt sammen i styret for Kings Bay Kulcompani under krigen, og sammen med de andre motsatte Hoel seg at tyskerne skulle sette i gang driften på Svalbard.

Asbjørn Hagen hadde assistert Hoel under hans arbeid for å få de arresterte studenter løslatt, og fortalte inngående om Hoels strålende innsats på dette område.

*

Professor Schjelderup opplyser at professor Halvor Solbergs uttalelser om ham antagelig må føre til et rettslig oppgjør om forholdene ved Universitetet under krigen, hvis de ikke blir uforbeholdt tilbaketrukket.